

บทคัดย่อ

หัวหน้าโครงการ ผศ.ดร. ธรรมศักดิ์ ยี่มิน
Email thamasakyeemin@hotmail.com
ระยะเวลาดำเนินการ 15 ธันวาคม 2561–14 ธันวาคม 2562

แผนงานวิจัยการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลในจังหวัดชุมพรเป็นการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณแนวปะการังและกองหินใต้น้ำในจังหวัดชุมพรอย่างยั่งยืน แผนงานวิจัยนี้มุ่งเน้นการติดตามการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศแหล่งท่องเที่ยวแนวปะการังและกองหินใต้น้ำ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล การพัฒนาและยกระดับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลท้องถิ่น และการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการตลาด เพื่อสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลในจังหวัดชุมพร

ผลการติดตามการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศแหล่งท่องเที่ยวแนวปะการังและกองหินใต้น้ำ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลในจังหวัดชุมพร พบว่าการปกคลุมพื้นที่ของปะการังมีชีวิต ความหนาแน่นประชากรสัตว์ทะเลหน้าดิน และปลาที่อาศัยอยู่ในแนวปะการังและกองหินใต้น้ำส่วนใหญ่เพิ่มขึ้น การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับต่ำกว่าขีดความสามารถในการรองรับนันทนาการ ผลกระทบจากปะการังฟอกขาวในปี พ.ศ. 2561 ต่อปะการังในบริเวณสถานีศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ผลการสำรวจสัตว์ทะเลหายากที่เป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวทางทะเลในปี พ.ศ. 2562 พบฉลามวาฬ 26 ครั้ง เต่าทะเล 8 ครั้ง และวาฬบลูดำ 1 ครั้ง โดยส่วนใหญ่พบเห็นสัตว์ทะเลหายากบริเวณเกาะง่ามน้อย เกาะง่ามใหญ่ เกาะหลักง่าม หินแพ และเรือหลวงปราบ

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบการวางเส้นทางหรือลำดับก่อนหลังของจุดดำน้ำในแพคเกจทัวร์ จำนวนจุดดำน้ำและระยะเวลาการท่องเที่ยว ความคุ้มค่ากับค่าใช้จ่าย ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศแนวปะการังที่ได้รับ นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ โดยเฉพาะการเก็บขยะในทะเล และการอนุรักษ์สัตว์ทะเลหายาก โครงการวิจัยนี้พัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดชุมพร และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศทางทะเลและการอนุรักษ์ เพื่อถ่ายทอดความรู้นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และชุมชน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรผู้ควบคุมการท่องเที่ยวดำน้ำในบริเวณแนวปะการัง

แนวทางการประชาสัมพันธ์และการสื่อความหมายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล และการส่งเสริมการตลาดเพื่อสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลในจังหวัดชุมพร จำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย โดยนำเสนอจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลในจังหวัดชุมพรผ่านสื่อประชาสัมพันธ์สมัยใหม่ที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสร้างเอกลักษณ์ด้านการตลาด เพื่อสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย และมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยว รวมทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงานวิจัยนี้จัดทำแผนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลในจังหวัดชุมพร เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการของพื้นที่ โดยสำนักงานจังหวัดชุมพรผ่านคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน (กรอ.จ.ชพ) ประกอบด้วย 5 แผนงาน ดังนี้ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล; 2) การพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล; 3) การพัฒนาและส่งเสริมอัตลักษณ์แบรนด์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลโดยชุมชน; 4) การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านท่องเที่ยว

เชิงนิเวศทางทะเล; 5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล การวิจัย ติดตาม และประเมินผล

คำสำคัญ : แนวปะการัง, กองหินใต้น้ำ, นิเวศวิทยา, การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล, การดำน้ำลึก, การดำน้ำตื้น, การประเมินขีดความสามารถในการรองรับได้, ปะการังฟอกขาว, ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล, การมีส่วนร่วมของชุมชน, การเสริมสร้างองค์ความรู้, รูปแบบการประชาสัมพันธ์, รูปแบบการส่งเสริมการตลาด

Abstract

Head of project Asst. Prof. Dr. Thamasak Yeemin
Email thamasakyeemin@hotmail.com
Duration 15 December 2018–14 December 2019

This marine ecotourism management project in Chumphon Province is sustainable ecotourism management in coral reefs and underwater pinnacles. This project aims to monitor of ecological changed in coral reefs and underwater pinnacles for marine ecotourism, developing and elevating marine ecotourism, and improving marketing for support tourism business in Chumphon Province

The results of changes of coral reef and underwater pinnacle ecosystems for marine ecotourism in Chumphon Province showed that coral cover percentage, the population density of macrobenthos and resident fishes in most areas have increased. The tourism used is below carrying capacity level. The coral bleaching event in 2018 has low impact on coral reefs. The results of marine endangered species surveys in 2019 which is the highlight of marine ecotourism have found 26 whale sharks, 8 sea turtles and 1 Bryde's whale which are mostly found at Ko Ngam Noi, Ko Ngam Yai, Ko Lak Ngam, Hin Pae, and H.T.M.S Prab Wreck Dive. Most of the tourists are satisfied with the tourist attraction, tourism plans, the worth of tourism package and knowledge gained from those activities. Tourists also showed interest in conservation activities, especially ocean cleaning activities, and marine endangered species conservation. This project developed tourism packages in Chumphon Province and improve staff knowledge about the marine ecosystem and conservation focusing on acknowledging tourists, investors, and communities by conducting a training course based on dive tour regulator course on coral reefs. The public relation and interpretation of marine ecotourism and improving marketing for support tourism business in Chumphon Province and studies about tourism targets in-depth must be done by presenting the identity and signature of marine ecotourism in Chumphon Province through the modern platform, such as social network which will get to the targets easily. The interpretation has an important role in growing morality and consideration to tourists about the cruciality of natural resources.

This project has established a marine ecotourism management plan in Chumphon Province to drive marine ecotourism under the carrying capacity to support the recreational used. The plan will be supported by the Chumphon Provincial Operation Office through the Joint Public and Private Sector Consultative Committee (JPPSCC) consisting of 5 plans, as follows: 1) Developing the basic structure of the service system and marine ecotourism facilities; 2) Developing the competitiveness of the marine ecotourism investors; 3) Developing and promoting an identity of marine ecotourism by local communities; 4) Promoting tourism markets

and public relations in order to enhance a good image of marine ecotourism; 5) Developing of marine ecotourism management mechanisms, research, monitoring and evaluation

Keywords: coral reef, underwater pinnacles, ecology, marine ecotourism, SCUBA diving, snorkeling, carrying capacity assessment, coral bleaching, marine ecotourism business, local participation, knowledge enhancement, models of public relations, marketing promotion model